

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені М.П.ДРАГОМАНОВА**

“ЗАТВЕРДЖЕНО”

Декан факультету педагогіки і психології

_____ Т.О.Олефіренко

“ _____ ” _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА

нормативної навчальної дисципліни

ПЕРСПЕКТИВА

освітнього ступеня бакалавр
галузь знань 02 Культура і мистецтво
спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво і реставрація
шифр за навчальним планом ПП2.2

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми “Перспектива”, затвердженої на засіданні Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова від “_____” _____ 20____ року, протокол №_____.

Розробники програми: Карпенко В. А., старший викладач кафедри образотворчого мистецтва НПУ імені М. П. Драгоманова

Затверджено на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

“_____” _____ 20____ року, протокол №_____

Завідувач кафедри

_____
(підпис) (Шевнюк О.Л.)
(прізвище та ініціали)

Опис дисципліни

Шифр дисципліни ПП2.2

Загальні характеристики дисципліни	Навчальне навантаження з дисципліни		Методи навчання і форми контролю
Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Кількість кредитів - 3		Методи навчання пояснювально-ілюстративний мультимедійний
Спеціальність 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація*	Загальна кількість годин		
	<i>Денна - 90</i>	<i>Заочна</i>	
Освітній рівень: бакалавр	Лекції		
	Семінарські (практичні) заняття		
Нормативна	Лабораторні заняття		Форми поточного контролю оцінювання практичних завдань
	34		
Рік вивчення дисципліни за навчальним планом – 1	Індивідуальні заняття		
Семестр – 1	Самостійна робота		
	56		
Тижневе навантаження (год) аудиторне – 2 самостійна робота- 3	Співвідношення аудиторних годин і годин СР		Форма підсумкового контролю залік
	1:1,5		
Мова навчання - українська			

Предмет вивчення навчальної дисципліни

Закономірності зображення тривимірних об'єктів на площині.

Міждисциплінарні зв'язки – рисунок, живопис, композиція, методика навчання образотворчого мистецтва в шкільній і позашкільній освіті, декоративно прикладне мистецтво.

Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета: навчити майбутнього вчителя зображувати на площині тривимірні об'єкти; за готовим графічним зображенням уявляти форму предмета, читати креслення; застосовувати теоретичні і практичні знання та уміння для створення графічних зображень. Сформувати основи фахових знань з перспективи для майбутньої професійної діяльності вчителя образотворчого мистецтва.

Завдання: вивчення законів лінійної перспективи; вивчення законів зображення на площині тривимірних об'єктів за законами перспективи; оволодіння конструктивно-образним баченням предметів і форм у практичній роботі; уміння читати креслення; знати випадки порушення законів лінійної перспективи; засвоєння професійної термінології; оволодіння технологічними прийомами та засобами побудови перспективи; навчитись використовувати теоретичні знання з перспективи в художній і педагогічній практиці.

Навчальний матеріал дисципліни, зміст практичних занять, критерії та порядок оцінювання та додаткова інформація розміщені на веб-сайті курсу за посиланням <https://moodle.npu.edu.ua/course/view.php?id=353>

	Побудова тіней при штучному освітленні.												
7	Тема 7. Побудова відображень.			2									
8	Тема 8. Перспектива голови та фігури людини			2									
	Разом:	34		34		56							

IV. Зміст дисципліни

Назва модулів, тем та їх зміст	К-сть год.	
	Всього	Лаборат.
Модуль 1. Перспектива як допоміжна дисципліна у вивченні основ зображувальної грамоти.	34	
<i>Тема 1. Обладнання та організація робочого місця. Матеріали та інструменти.</i> Основи зорового сприйняття людини. Рекомендовані інформаційні джерела Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977		2
<i>Тема 2. Способи графічного зображення. Точка, пряма, площина. Геометрична та перспективна форма. Точка зору, поле зору, головна точка. Горизонт. Порушення законів лінійної перспективи.</i> Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3 Рекомендовані інформаційні джерела Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977		4
<i>Тема 3. Перспективний напрям ліній, що скорочуються. Сходи віддалення. Побудова квадрата, кола, шестикутника.</i> Побудувати «сходи віддалення». Побудувати квадрат у різних положеннях. Побудувати коло у різних положеннях. Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3 Рекомендовані інформаційні джерела Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977		12
<i>Тема 4. Основні фігури і правила побудови їх перспективи.</i> <i>Побудова куба, циліндра, конуса.</i> Побудувати коло в різних положеннях. Побудувати куб в різних положеннях. Побудувати конус, циліндр. Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3 Рекомендовані інформаційні джерела Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977		6
<i>Тема 5. Побудова інтер'єру.</i> Кутовий, фронтальний та складний інтер'єр. Побудувати інтер'єр аудиторної кімнати у кутовому положенні. Побудувати інтер'єр інститутського коридору у фронтальному положенні. Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3 Рекомендовані інформаційні джерела Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977		2
<i>Тема 6. Побудова тіней. Побудова тіней при натуральному освітленні. Побудова тіней при штучному освітленні.</i> Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце в одній площині з картиною. Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце перед площиною картини. Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце за площиною картини. Побудувати тінь, що падає від штучного джерела світла. Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3 Рекомендовані інформаційні джерела		2

<p>Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977 <i>Тема 7. Побудова відображень.</i> Побудувати відображення будівлі у воді. Матеріали: прості олівці, формат А-3 <i>Тема 8. Перспектива голови та фігури людини.</i> Намалювати схему ракурсів голови людини. Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3 Рекомендовані інформаційні джерела Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977 Шевнюк О.Л. Словник термінів образотворчого мистецтва. – К., 2013</p>		
---	--	--

4.2. Плани лабораторних занять

Тема 2.

Мета: вивчення закономірностей побудови на площині точки, прямої, геометричної та перспективної форми, вивчення поняття точки зору, поля зору, головної точки, лінії горизонту, порушення законів лінійної перспективи.

Тема 3.

Мета: вивчення закономірностей побудови перспективного напряму ліній, що скорочуються, правил побудови перспективи квадрата, кола, шестикутника.

Завдання: Побудувати «сходи віддалення». Побудувати квадрат у різних положеннях.

Побудувати коло в різних положеннях.

Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3

Тема 4.

Мета: вивчення закономірностей побудови основних фігур і правил побудови їх перспективи, побудова куба, циліндра, конуса, шестигранника.

Завдання: Побудувати куб в різних положеннях. Побудувати конус, циліндр.

Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3

Тема 5.

Мета: вивчення закономірностей побудови інтер'єру, кутового, фронтального та складного інтер'єру.

Завдання: Побудувати інтер'єр інститутського коридору у фронтальному положенні та інтер'єр аудиторної кімнати у кутовому положенні.

Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3

Тема 6.

Мета: вивчення закономірностей побудови тіней при натуральному та штучному освітленні.

Завдання: Побудувати тінь, що падає від сонця при положенні, коли сонце знаходиться в одній площині з картиною. Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце знаходиться перед площиною картини. Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце за площиною картини.

Побудувати тінь, що падає від штучного джерела світла.

Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3

Тема 7.

Мета: вивчення закономірностей побудови відображення будівлі у воді.

Завдання: Побудувати відображення будівлі у воді.

Матеріали: прості олівці, формат А-3

Тема 8.

Мета: вивчення закономірностей побудови перспективи голови та фігури людини.

Завдання: Намалювати схему ракурсів голови людини.

Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3

Рекомендовані інформаційні джерела

Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977

4.3. Організація самостійної роботи студентів

№ з/п	Назва теми	Форми звітності
1	Модуль 1. Перспектива як допоміжна дисципліна у вивченні основ зображувальної грамоти. Тема 2. Побудувати «сходи віддалення». Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3	Перевірка практичних навичок
2	Тема 3. Побудувати книжкову шафу. Матеріали: прості олівці, папір, гумка, формат А-3	Перевірка практичних навичок
3	Тема 4. Замальовки інтер'єра у фронтальному і кутовому положенні. Матеріали: туш, перо, фломастер, формат А-3.	Перевірка практичних навичок
4	Тема 5. Замальовки інтер'єра у фронтальному або кутовому положенні зі штучним освітленням. Матеріали: туш, перо, фломастер, олівець, формат А-3.	Перевірка практичних навичок
5	Тема 6. Побудувати відображення мосту у воді. Матеріали: туш, перо, фломастер, формат А-3.	Перевірка практичних навичок

Рекомендовані інформаційні джерела

Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977

V. Контроль якості знань студентів

5.1. Форми і методи поточного контролю

1 курс – 1 семестр		Бали
Побудова та сходів віддалення та квадрата		10
Побудова геометричних та об'ємних фігур в перспективі		20
Побудова фронтального та кутового інтер'єру		30
Побудова тіней при натуральному та штучному освітленні		30
Побудова відображень		10
Поточний рейтинговий бал - залік		100

5.2. Форми і методи підсумкового контролю

№п/п	Вид навчальної діяльності	Кількість балів
1 курс – 1 семестр		
1	Поточний рейтинговий бал - залік	100

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧИХ РОБІТ				
	5 балів	4 бали	3 бали	0 балів
Змістова повнота й оригінальність навчально-творчої роботи 33,3%	Ідея навчально-творчої роботи повністю відповідає змісту завдання, є художньо виразною та цілісною, самостійною та інформативною	Ідея навчально-творчої роботи відповідає змісту завдання, є досить виразною та інформативно, містить елементи оригінальності	Ідея навчально-творчої роботи частково відповідає змісту завдання, є маловиразною й малоінформативно, що ґрунтується на існуючих зразках	Ідея навчально-творчої роботи не відповідає змісту завдання або є невизражною та шаблонною
Образотворча грамотність навчально-творчої роботи 33,3%	Студент застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, використовує образотворчі техніки з майстерністю	Студент частково застосовує закони і прийоми композиції (єдність, контраст, баланс, рух, домінанта, ритм тощо), колірні гармонії, використовує образотворчі техніки з достатнім вмінням	Студент застосовує закони і прийоми композиції, колірні гармонії та використовує образотворчі техніки на елементарному рівні	Студент ігнорує закони і прийоми композиції, колірні гармонії, не володіє образотворчими техніками
Презентація 33,3%	Студент дотримується послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, результат роботи характеризується акуратністю та контролем за процесом	Студент загалом дотримується послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, поодинокі моменти неакуратної роботи не впливають на загальне художнє враження	Студент слабо опанував послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, неконтрольованість і неакуратність процесів заважає художньому сприйманню кінцевого результату	Студент ігнорує грамотну послідовності виконання всіх стадій навчально-творчого завдання, робота виконано неакуратно та поза творчим контролем

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
70-79	C		
65-69	D	задовільно	
60-64	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

VI. Навчально-методична карта дисципліни «Перспектива»

Всього 90 год., самостійна робота –56 год., лекції – 0 год., практичні заняття –0 год., лабораторні заняття –34 год.

I семестр

Тиждень	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Модулі	Модуль 1																	
Лекції																		
Дати																		
Теоретичні розділи	Перспектива як допоміжна дисципліна в вивченні основ зображувальної грамоти. .																	
Лабораторні заняття	Побудувати «сходи віддалення» Побудувати квадрат та коло у різних положеннях.	Побудувати куб в різних положеннях. Побудувати конус, циліндр.	Побудувати інтер'єр аудиторної кімнати у кутовому положенні. Побудувати інтер'єр інститутського коридору у фронтальному положенні.					Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце в одній площині з картиною. Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце перед площиною картини. Побудувати тінь, що падає від сонця, коли сонце за площиною картини. Побудувати тінь, що падає від штучного джерела світла.					Побудувати відображення будівлі у воді.	Намалювати схему ракурсів голови людини.				
Самостійна робота	Побудувати «сходи віддалення».		Побудувати книжкову шафу.			Замальовки інтер'єра у фронтальному і кутовому положенні			Замальовки інтер'єра у фронтальному або кутовому положенні зі штучним освітленням			Побудувати відображення мосту у воді та будівлі, що знаходиться у віддаленні від води.						
Види контролю	Оцінювання завдань																	
	залік																	

VII. Основні і допоміжні інформаційні джерела для вивчення курсу

Основні

1. Кириллов А. Ф. Черчение и рисование. Учебник для техникумов. – М.: Высш. школа, 1980.
2. Кисин Б. М. Графика в оформлении книги. – М.: Гизлегпром. 1937.
3. Кузнецов Н. С. Начертательная геометрия: Учебник для вузов. – М.: Высш. школа. 1981.
4. Ратнічин В.П. Перспектива. – К.: Вища школа, 1977
5. Ростовцев Н. Н., Соловьев С. А. Техническое рисование: Пособие для студентов худож.- граф. фак. – М.: Просвещение, 1979.
6. Четверухин Н. Ф. Курс начертательной геометрии. Гос. Издательство технико-теоретической литературы. - М.:1956.
7. Шевнюк О.Л. Словник термінів образотворчого мистецтва. – К., 2013

Додаткова:

1. Кириченко М. А. Основи образотворчої грамоти. – К.: Вища школа, 1982.
2. Куленко М. Я. Основи графічного дизайну: Підручник. – К.: Кондор, 2006.
3. Лунев А. Современное пособие по рисованию для юного художника. – Донецк: ООО ПКФ «БАО», 2006.
4. Пасічний А. М. Образотворче мистецтво. Словник-довідник.-Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2008.
5. Раушенбах Б. В. Системы перспективы в изобразительном искусстве. – М.: Наука, 1986.
6. Щипанов А. С. Юным любителям кисти и резца. – М.: Просвещение, 1981.
7. Юрьев Ф.И. Цвет в искусстве книги.- К.: Вища школа, 1987.

VIII. Доповнення та зміни, внесені до робочої програми в 20__/20__ н.р.